

Grundläggande granskning

Den gemensamma nämnden, Lapplands överförmyndarnämnd Revisionsår 2023

Pajala kommun

April 2024

Erik Jansen, certifierad kommunal revisor
Johanna Larsson, revisionskonsult

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 4c, 5a, 6a, 7a, 8b, 8e</i>	Röd	Nämndens förvaltning har inte fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. Nämnden har uppnått 0 av 3 verksamhetsmål.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 4d, 5b</i>	Gul	Nämndens förvaltning har delvis skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Resultat mot driftbudget: - 1,2 MSEK
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d, 6b, 7b-c, 8a, 8c-d</i>	Röd	<p>Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har inte varit tillräcklig under 2023. Ett par utvecklingsområden har noterats. Vi noterar särskilt att nämnden redan 2023-03-07 § 11 erhållit "Underrättelse från Länsstyrelsen avseende inspektion av överförmyndarnämnden Gällivare, Jokkmokk och Pajala". Underrättelsen pekade på behov av aktiva åtgärder för att stärka styrning och kontroll inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden har inte vidtagit några åtgärder trots att Länsstyrelsens inspektion visade på ett flertal allvarliga brister.</p> <p>I sammanhanget är det dock positivt att nämnden säkerställt att arbetet med riskanalys och internkontrollplaner i stora delar efterlevs i enlighet med direktiv.</p>

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Att nämnden analyserar behovet av ytterligare åtgärder för att nå mål för ekonomin.
- Att nämnden vidtar åtgärder för att nå verksamhetsmässig uppfyllelse.
- Att nämnden säkerställer att aktiva och tydliga åtgärder vidtas samt dokumenteras utifrån de inspektioner som genomförs över nämndens verksamhet.

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder. I gemensam nämnd väljs ledamöter och ersättare av fullmäktige i de samverkande kommunerna. Var och en av de samverkande kommunerna ska vara representerade i den gemensamma nämnden. Den gemensamma nämnden och dess enskilda ledamöter ska fullgöra de åtagande som anges i reglemente. Fullmäktige i de samverkande kommunerna prövar årligen frågan om ansvarsfrihet. Om fullmäktige i en kommun vägrar ansvarsfrihet till nämnden kan detta fullmäktige även entlediga den/de ledamöter som valts av detta fullmäktige.

Syfte och revisionsfråga

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har gemensam överförmyndarnämnds förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Valda ledamöters deltagande vid nämndens sammanträden.
2. Styrning, kontroll och åtgärder för verksamhet som bedrivs inom kommunens geografiska område.
3. Måluppfyllelse för verksamheten.
4. Måluppfyllelse för ekonomin.
5. Intern kontroll

Nr 1-2 och 5 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2023.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2023. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor". Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Närvaro	a) Har ledamot/ersättare medverkat på nämndens sammanträden?	Grön	Kommunen har haft representation i nämnden vid 4/5 möten under 2023. 2023-12-05 deltog varken ordinarie eller ersättare.
2. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Beslut har tagits 2022-11-17 § 30 om verksamhetsplan/målstyrningsplan.
	b) Omfattar plan den verksamhet som sköts inom samverkande kommuns geografiska område?	Grön	Nämndens nedbrutna fokusområden är att anse som övergripande.
3. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Beslut har tagits 2022-11-17 § 30 om verksamhetsplan/målstyrningsplan som även innehåller nämndens driftsbudget.
	b) Omfattar budget den verksamhet som sköts i samverkande kommuns geografiska område?	Grön	Budget omfattar alla medverkande kommuner.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor	Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	Grön	Återkommande info från verksamheten. Anmälan av delegationsbeslut redovisas per kommun.
a) Omfattar rapportering till nämnd den verksamhet som sköts i samverkande kommuns geografiska område?	Grön	Rapportering fokuserar på ekonomi. Delårsrapport och årsredovisning fokuserar på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi.
b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Röd	<p>c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?</p> <p>Nämnden har vid tre tillfällen under 2023 tagit del av uppföljning av verksamhetsplan/målstyrningsplan 2023. Uppföljning av verksamhetsmål har även skett i delårsrapport 2023, där framgår vilka åtgärder som vidtagits samt vad som förväntas påverka måluppfyllelsen.</p> <p>Vi kan inte genom protokollsgenomgång 2023 se att nämnden vidtagit tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten. Forts. nästa sida.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Röd	Vi har endast kunnat notera att nämnden 2023-03-07 § 11 erhållit "Underrättelse från Länsstyrelsen avseende inspektion av överförmyndarnämnden Gällivare, Jokkmokk och Pajala" och att nämnden inte vidtagit några åtgärder trots att Länsstyrelsens senaste inspektion visar på ett flertal brister.
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Nämnden har vidtagit tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin. I nämndens delårsrapport 2023 redovisas att överförmyndarverksamheten har att anpassa sin budget till de nya förutsättningarna gällande kostnader då budget för ingående år är utifrån budgetbeslut fattat innan beslut om gemensam verksamhet fattades. Året 2023 är uppstartsår och framtagande av kostnadsmodell och justeringar av kostnader behöver göras efter årets slut samt därefter föras upp till gemensamt politiskt beslut för kommande år. Forts. nästa sida.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	<p>Nämnden har 2023-09-26 § 33 beslutat att uppdra till överförmyndarenheten att ta in extern utredare för översyn samt klarläggande av budgetförutsättningar och kostnader för Lapplands Överförmyndarnämnd samt att åiterrapportering av utredning sker löpande vid Lapplands Överförmyndarnämnds sammanträden samt att slutredovisning sker senast under Q2 2024.</p> <p>Nämnden har vid samtliga budgetuppföljningar under året beslutat att fortsätta arbete med översyn av budget för gemensam överförmyndarnämnd samt verka för en budget i balans.</p>
	e) Har nämnden åiterrapporterat till samverkande kommun enligt gällande direktiv?	Grön	Rapportering har skett till kommunfullmäktige i värdkommunen (Gällivare kommun) i enlighet med nämndens reglemente.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Röd	Bedömning på fråga 5a görs på bedömning som nämnden lämnat på de fyra strategiska målsättningarna. 3 av 3 bedöms delvis uppfyllda. En bedöms ej. Nämnden redovisar även bedömning per fokusområde: Gul: 6 st
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	I nämndens årsredovisning 2023 redovisas ett ekonomiskt underskott om -1 205 tkr.

Granskningsresultat: Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
6. Riskanalys	a) Har riskanalys utförts i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Ja, riskanalys har upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv.
	b) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Grön	Nämnden har en dokumenterad riskanalys för intern kontroll för år 2023.
7. Plan för intern kontroll	a) Har plan upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Ja, plan har upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv.
	b) Har nämnden antagit plan för innevarande år?	Grön	Beslut togs 2022-12-13 § 33 för internkontrollplan 2023.
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Grön	Ja, planen innehåller både kommunövergripande kontrollmoment som ingår i den gemensamma internkontrollplanen samt nämndspecifika.
8. Rapportering	a) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering till nämnden?	Grön	I internkontrollplan framgår när kontrollmomenten ska återrapporteras.

Granskningsresultat: Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
8. Rapportering	b) Sker rapportering till nämnden enligt direktiv?	Grön	Rapportering har skett enligt direktiv.
	c) Fokuserar rapportering på resultat och analys?	Grön	Rapportering fokuserar på resultat och analys.
	d) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	Röd	Två av tolv kontrollmoment redovisas som gula, resterande gröna. Nämnden har inte vidtagit åtgärder för att åtgärda bristerna avseende de gula kontrollmomenten.
	e) Sker rapportering till styrelse/fullmäktige i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Rapportering enligt plan kommer ske till KS där KS kommer behandla detta samlat efter att samtliga nämnder behandlat uppföljningen inom nämnden

[pwc.se](https://www.pwc.se)

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Pajala kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2023-06-20. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.